

FELÉPÜLT A SZEGEDI SOMOGYI KÖNYVTÁR ÚJ OTTHONA

PAPP ISTVÁN

Gyuris György vette a fáradságot, s szakmánkat már jóval az ünnepélyes avatás előtt megismertette a mindnyájunknak kedves Somogyi Könyvtár új épületének kacsaringós tervezésével, a kivitelezésre elfogadott tervek aggodalomra komoly okot adó vonásaival s a könyvtárosok töprengéseivel, miképpen illeszthetnék legelőnyösebben az állományrészeket és szolgáltatásokat abba az épületbe, amely – enyhén szólva – nem a legeszményibb tokot kínálja számukra.¹

Az elkészült épület láttán igazat kell adnunk *Gyuris*nak, akinek ítéletét azóta megerősítették a működés tapasztalatai is. (Ezért, ha csak lehet, nem ismétljük az ő megállapításait.) Mi indokolja akkor, hogy még egyszer visszatérjünk Szegedre, s újra szömögyre vögyük az országos hírre szert tett házat?

Először is az, hogy nem mindennap van 1984. június 6-a, hogy a magyar könyvtárügy ilyen nagy és reprezentatív épülettel gyarapodjék. Nem minden gazda engedi meg magának, hogy annyi pénzt költsön könyvtárra, mint a szegediek. S bizony nem minden könyvtárunk költözhetett saját céljára emelt épületbe se. Ezért az öröm, a gyarapodás tudata, az új lehetőségek megnyílása készlet bennünket arra, hogy regisztráljuk azt, amivel gazdagabbak lettünk.

Másodsor, a rend kedvéért választ kell adnunk a *Gyuris* által nyitva hagyott kérdésre: hogyan is helyezkedett el a könyvtár az elkészült terekben? Igaza lett, mert valóban egy negyedik variáció valósult meg, amelyet az olvasóknak szánt használati kalauzból vett ábra szemléltet. (Kérjük az olvasót, az alaprajzok végett lapozza fel *Gyuris* említett cikkét; ott megtalálja őket.)

Ha összevetjük az egyes szinteken rendelkezésre álló terek nagyságát, az egyes szolgáltatások használatának intenzitását, végül a legfelső szinten levő raktárhelyiség igen szűkös mivoltát, csak dicsérni lehet a sok fejtörés és vita eredményeképpen kialakult megoldást:

- az alagsorba valóban nem kerülhetett más, mint a klub, a hírlap- és magazin-olvasó;
- a földszinten kapott helyet – kétszeresen is helyesen – a gyerekrészleg: 1. nem rekesztették ki az épületből szűkösségre hivatkozva a legfiatalabb olvasókat, s nem csonkították meg a szolgáltatások rendszerét, 2. az ellenőrzési ponthoz legközelebb esik a legnagyobb nyüzsgésű, s alkalmanként lehangosabb használói réteg;
- az első emeleten kínálja a könyvtár olyan vonzó szolgáltatásait, mint a zenei részleg, a képzőművészeti részleg, a kurrens folyóiratok gyűjteménye, – ha a tér itt kissé bőségesnek látszik is egyelőre, állományukban és használatukban rohamosan fejlődő részlegekről van szó, amelyek hamarosan bele fognak nőni ruhájukba (előbb-utóbb megjelennek a különféle vizuális dokumentumok, a kölcsönözhető hanglemezeket magukkelőbben fogják elhelyezni, s talán még a legkeresettebb folyóiratok visszamenőleges évfolyamai is felbukkannak egyszer);
- sajnos. a második emeletre került a kölcsönözhető, szabadpolcos könyvállomány, tehát kissé messze a bejáratától, ám ha tekintetbe vesszük a két, jól működő liftet, nem is olyan nehéz megközelíteni (az első emeleten társberletben kellett volna szorongania a zenei részleggel, ugyanis a stúdió helye adott volt);
- a legfelső olvasószolgálati szint fogadta be szakosított öbleibe a kézikönyvtári állománnyal együtt a helybenolvasás tereit, elkülönített helyiségeibe az értékes különgyűjtemények állományát, munkahelyeit és olvasóhelyeit, – tehát főként kutatási, tanulmányi céllal érkező használókra számít.

Tegyük hozzá, ez az elrendezés lehetővé tette, hogy a könyvtár meglehetősen bonyolult, történetileg rétegzett katalógusrendszere természetesen simuljon az állományhoz: gyakorlatilag az egyes szintek állományához csatlakoztatni lehetett a feltáró apparátust. (Ijesztő hírek keringtek arról, milyen fiaskóval járt a régi katalógusok mikrofilmlapra való fényképezése, erre azért volt szükség, hogy a teljes állomány katalógusai hozzáférhetőek legyenek az alsóbb szinteken és a feldolgozó osztályon is. Örömmel jelentjük, a hírek túlzók voltak, az erősebb nagyításra képes olvasókészülékek beszerzése megoldotta a legfőbb problémát, a némely olvashatatlan felvételt tartalmazó lapokhoz készülnek a kiegészítések. Ha a használatuk nem is olyan kényelmes, mint a számítógéphez kapcsolt, a képernyő érintésével vezérelhető katalógusoké, mégis segítséget jelentenek.)

S harmadszorra említjük a bírálat kötelezettségét. Egy könyvtárápületet mérlegre tenni nem ugyanaz, mint egy irodalmi művet kritizálni. Ha egy regényt vizsgál meg kritikus, jelentése legyen bármennyire helytálló, alapos és objektív, aligha garantálja, hogy a szerző következő műve, vagy egy másik író alkotása jobban fog sikerülni, mint emez. Bár az építészet művészet jellegét nem vonja kétségbe senki, alkotásainak praktikus rendeltetése miatt a velük szemben támasztott szabályok, követelmények, összefüggések a bennük működő életből következnek, s mindeneelőtt ennek kell megfelelniük, mielőtt

az esztétika mércéjét lehetne rájuk alkalmazni. Ez a bírálat a praktikum mesgyéin belül akar maradni, s elsősorban az a célja, hogy levonja az épület tanulságait a remélhetőleg később mégiscsak megépülő könyvtárak tervezői számára. Ezért nem azt a módszert követi, hogy egy elvont könyvtármodell szempontjából kér ezt vagy azt számon könyvtároson és építészen, hanem az épület és a benne elhelyezkedő szolgáltatások, munkafolyamatok, tevékenységek közvetlen szemléletéből kiindulva próbál meg rámutatni az előnyös, követendő, illetve a hátrányos, kerülendő vonásokra.

Annál kevésbé sem teheti meg, hogy egy elvont könyvtármodell felől közelítsen az épülethez, mert a térrendszer zavarainak egyik okozója éppen az, hogy a szakmai ős-program nem a Somogyi Könyvtár adottságaiból, s az időközben valóban végrehajtható változtatásokból indult ki, hanem a nagy közművelődési könyvtárakra akkoriban kidolgozott általános elképzelésekből. Más kérdés, hogy a szaktanácsadó és a működtető könyvtáros, valamint az építész között kialakult-e az az elengedhetetlen munkakapcsolat, amely sorozatos viták és nézetegyeztetések révén az absztrakt modellt a Somogyi Könyvtár arculatára konkretizálta volna, hogy a megvalósuló épület is ezt tükrözhesse volna.

Ős-programot említettünk, mert az építkezés dokumentációját átlapozva nyugodtan állíthatjuk, ritka sok változáson ment át az eredeti elképzelés. A társbérlok változása, a termvódosítások, a beruházási program többszöri csökkentése mind oda vezetett, hogy a tervezőnek egyre több kompromisszumot kellett kötnie. Érthető módon igyekezett némi-képp ragaszkodni pályanyertes művének egyes gondolataihoz akkor is, amikor már messze nem a több, mint húszezer négyzetméteres könyvtárkombinációról volt szó, hanem a tízezer négyzetméterhez közelítő könyvtári, levéltári, éttermi és nyilvános illemhelyi konglomerátumról. Durván – és természetesen túlzón – fogalmazva azt mondhatnánk, hogy a homlokzat mögül elfogyott az épület, s homogén, könyvtári funkciók helyett heterogén, egymással vitatkozó funkciókat kellett egy tető alá hozni. Aligha lehetett ezen az úton minden szempontot és igényt kielégítő megoldáshoz jutni.

Mert jól jártak-e a társbérlok? A vendéglátóipar föltételezhetően jól, hiszen az idegenforgalmi centrumban vehetett éttermet magának, s az étterem – a környező közintézmények, áruházak, boltok miatt – holt szezonban is tisztességes forgalmat bonyolíthat le. Más kérdés, hogyan járt a könyvtár? A földszinti traktusnak közel felét kellett átengednie (s hagyjuk most figyelmen kívül az alagsori tereket); a földszintből kellett adnia, ami minden középületnek a legértékesebb szintje. Persze megértjük, nem kerülhetett a III. vagy IV. emeletre az étterem (elég, ha néha a boszorkánytól illata szivárog fel a szolgálati liftaknán); a kérdés nem is ez, hanem az: miért kellett egy ekkora könyvtárat és egy ekkora éttermet ugyanazon, egységes üzemeltetésű épületbe helyezni? A kérdés nem költői. Tessék megnézni a könyvtárhoz és az étteremhez vezető lépcsősor "tisztasági indexét", tessék megfigyelni esténként a két intézményből távozó látogatókat, tessék meghallgatni az üzemeltetési vitákat (közös a fűtés, a világítás, a légcseré, a hideg-meleg vízellátás).

Érdekes, a nyilvános illemhely látszik a legkevésbé zavarni a könyvtárat. Részben ki is esik az épületből, s csak a szabadtéri játékok idején tartják nyitva.

A Megyei Levéltárat pedig sajnáljuk. Bár gyönyörű irodákat foglal el az első, még mindig nagyon értékes emeleten (napi néhány látogatója hadd érje minél közelebb, s a

könyvtárba jövő napi százak menjenek csak a második meg a harmadik emeletre!), nehezen képzelhető el, hogy elégedett elhelyezésével. Hiszen a mintegy 300 négyzetméternyi raktár, amihez a IV. emeleten jutott, a könyvtárnak fullasztóan hiányzik, de a levéltári funkció szempontjából a kevésnél is kevesebb. Előbb-utóbb szembe kell néznie a hogyan tovább kellemetlen problémájával: vállalja-e, hogy állománya, műhelyei távoleső épületekben működjenek, hogy saját üzemelése és kutatói-használói kiszolgálása mind nehezebbé váljék, vagy pedig megpróbál saját, önálló székházhoz jutni. Ez pedig manapság mind nehezebben elérhető cél.

De hagyjuk a társbérelőket, s nézzük inkább az épület jellegzetességeinek és a könyvtári technológiának az összefüggéseit.

Sajnos, *Urbán* László késve írta meg levelét az építészekhez a kerékbekötöttekről², mert itt bizony nem voltak tekintettel rájuk. Nyolc lépcsőfokot kell megtenni az utcától az ajtóig, s innen további kilencet a földszintnek becézett, de valójában első emeletnek tekinthető szintig, ahonnan persze már liftek szolgálják a használókat. (Érdemes összevetni: a fogadalmi templom előtti platóhoz a járdaszinttől hat, majd innen a kapuhoz öt lépcsőfok visz, – ráadásul ezeket bármikor helyettesíteni lehetne rampával, ami a könyvtár esetében lehetetlen. Majd elfeledtük: a szerb templomba egyetlen, küszöbnyi lépcsőn át lehet belépni.) Igen lépcső nélkül is meg lehet közelíteni a könyvtárat: a szolgálati bejárat felől, s – úgy mondják – a mozgássérültek használják is ezt a bejáratot. De ez kényszermegoldás. Tud-e róla minden érdekelt? Sikerül-e mindig kísérőt adni az olvasó mellé? S gondolkodjunk el azon is, hogy a hátrányt szenvedőket külön utakra terelve, kisebbségi érzéseiket növelve tudjuk-e könnyebben integrálni a társadalomba, vagy pedig ha egyre kevésbé éreztetjük velük helyzetüket?

A könyvtártechnológia szempontjából a legtöbb nehézség az épület két egymással összefüggő jellegzetességéből adódik: a sok (hat) szint és az elnyújtott téglalap-alakú alaprajz. A nyilvános szolgálat öt (!) szinten oszlik meg az alagsortól a III. emeletig, holott alapterületét tekintve elég lenne két szint is. Az állományrészek és szolgáltatások nem egy centrális pont körül, könnyen áttekinthetően helyezkednek el, hanem a hosszú téglalapon egymás után. Ebből a tagoltságból és elrendezésből a következő nehézségek erednek:

- az épület flexibilitása igen lecsökkent, az egyes részlegek alapterülete alig módosítható (ld. a betelepítés problémáit);
- az alagsorban helyet találó klubövezet gyakorlatilag kiesik a könyvtárból (nem szólva olyan hibáiról, mint a természetes világítás hiánya, kifűthetetlensége – a bejárat szélfogót a könyvtárosok többször is, de hiába igényelték, a légtechnika pedig nem működik kielégítően, tehát a hideg marad, – rideg atmoszférája, előadóteremként való használhatatlansága);
- az ellenőrzés és az adminisztráció megnehezült és bonyolulttá vált (a könyvtár az állományvédelem érdekében olyan barkács-megoldásra kényszerült, mint a kölcsönzési pult mellé helyezett külön ellenőrzési pont, vagy olyan nehézkes eljárásra, mint az egyes szintek forgalmának külön adminisztrálása és ellenőrzése, – az embernek óhatatlanul Karinthy Ady-paródiája jut eszébe: „... Hogy ez mindent kétszer mond, kétszer mond?”

- a földszinti előtér inkább reprezentatív, mint funkcionális (pl. kiállítások csak nagy kompromisszumokkal, szinte idegen testekként helyezhetők el benne), a hozzá csatlakozó ruhatárt alig lehet észrevenni, s kiszolgáló pultjának elhelyezése nem szerencsés;
- mivel a gyerekrészleg nem kerülhetett a zenei részleg mellé, részben meg kellett kettőzni a lejárás berendezéseket;
- túl sok hasznos teret nyelnek el a vízszintes és különösen a függőleges közlekedő utak és a mosdók;
- az ellenőrzés szempontjából nem szerencsés, hogy a lépcső és a liftek nem egymás mellett, egyetlen "csőben" helyezkednek el, hanem egymással szemben, az épület két oldalán: az ellenőrző könyvtárosnak egyszerre kétfelé kell figyelnie;
- a rizalitokba helyezett gyűjtemények működését önálló, elszigetelt egységekként kell megszervezni.

A kényelmes lépcső és a liftek elvileg jó helyen, az ellenőrzési pont mögött, a traktus közepén vannak, de a hosszú és viszonylag keskeny épületet mintegy kettévágja a függőleges közlekedés. A "darázsdereket" ugyan tovább szorítja a könyvlift, de jól kapcsolja össze az olvasószolgálat kulcspontjait és a raktárt. Az előtte kialakított könyvtárosi tájékoztatási pontoktól azonban a II., még inkább a III. emeleten az emlékkönyvtár elhelyezkedése miatt nem lehet áttekinteni a szintek nyilvános tereit, s mindenképpen szükség volt a mozgó ellenőrzés megszervezésére. Ez azonban nem tehermentesíti a tájékoztatási pont szolgálatát, mert annak a szintre érkező és az innen távozó forgalmat kell szemmel tartania. Mindez azt eredményezte, hogy az olvasószolgálatnak rendkívül megnőtt a munkaerőigénye.

Az épület jellege igen nagy igényt támaszt a gépészeti felszereléssel szemben, s ezen nemcsak az épületgépészetet értjük. Úgy látszik, amit beépítettek, az rendszeren működik is, a baj csak azzal van, ami – egyelőre még – hiányzik. Ez pedig a párasító berendezés. Reméljük, hamarosan beszerzik, s akkor kidoblatják a párologtató tálcákat, amelyek segítségével a 20%-nál alig magasabb relatív páratartalmat (az ideális kb. 55% lenne) nagy nehezen 40% fölé emelték. A párasítóra annál is inkább szükség van, mert az épületet körülvevő üvegfüggöny nem teszi lehetővé a természetes szellőztetést. A működési nehézségek felszámolása érdekében különös nyomatékot nyernek az egyelőre ugyancsak hiányzó könyvtártechnikai berendezések. Új helyzetet teremtene a számítástechnikára alapozott állományfeltárás és kölcsönzés bevezetése a könyvtári technológia racionalizálásával, egy elektromágneses biztonsági berendezés felszerelése segítené megoldani az ellenőrzés gondját, s a gyorsmásolók sűrű telepítése az olvasók kényelme mellett az állományvédelmet is szolgálná.

Tényleges, felszámolható ellentmondás mutatkozik az épület kivitelezése, a nemes és tartós külső-belső burkoló- és egyéb anyagok között egyfelől, s az épület bútorzata között másfelől. Nem a TÉKA-típusú állványok ellen van kifogásunk, hanem főként a bútorozás kevert mivolta ellen: valahogy nem illenek egymáshoz a beépített TÉKA-állványok, a szinte primitívnek ható asztalok, a tonett-székek és a más jellegű fotelek. A tervezőnek nem sikerült – lehet, hogy önhibáján kívül, – a stílusegységet megteremtteni; ez a hiányosság azonban – ha kerül rá pénz, – idővel felszámolható. Szükség is lesz rá,

mert nem kifejezetten kényelmes ülőhelyek hosszabb ideig tartó olvasótermi munkára a bár tetszetős tonettek. Előbb-utóbb talán sikerül egy karfás változattal felváltani őket.

Viszont örömmel üdvözölhette a könyvtár minden régi olvasója a könyvtár néhány régi olvasótermi asztalát a III. emelet övezeteiben. Ezek, a maguk szoliditásával megnyugtadják a használókat: a régi szellem él tovább az új épületben is. Az asztalok a minden napok bútorai; a Somogyi-émlékkönyvtár és berendezése az ünnepnapok szentélye. Nem üres hiúságból hozták át a régi berendezés egy szakaszát, s helyezték el rajta *Somogyi Károly* eredeti gyűjteményének legértékesebb részét: a könyvtárnak ez a kincsháza azt akarja mondani, hogy a nagy elődök vágta úton akar haladni továbbra is a könyvtár.

Idestova két évtizedes múltja van már zenei részlegeinknek, de stúdiót – úgy látszik, – még mindig nem tudunk építeni, pedig a szakirodalom épp elég tanácsot adott hozzá. Nem tetszik, hogy a stúdiót alig lehet megtalálni a részlegben, hogy technikai megoldásai problematikusak, hogy nincs kiszolgáló pultja (a használó a stúdió két szélén levő két keskeny ajtón át érkekezhet a könyvtárossal), s nagyon ügyetlenül helyezték el a kölcsönzésre kiválasztott hanglemezekbe való "behallgatást" lehetővé tevő lemezjátszókat, – ami egyébként igen dicséretes újítás. Ugyanakkor a részlegben levő carrel-ekben egyelőre nincsenek csatlakozók, s mondani sem kell, a kényelmes fotelekben sem lehet zenét hallgatni, – helyette a tonett-székeken kuporognak a zeneélvezők. Biztató azonban, hogy vannak elképzelések a zenei részleg átformálására. A fő bajon (minthogy a gyerekrészleg más szintre került, a stúdió szolgáltatásait nem használhatják közvetlenül a gyerekek) máris segítettek: a gyerekrészlegben – helyesen a legfiatalabbak számára is megszervezték a zenei szolgáltatást, vállalva a legszükségesebb berendezések megkettőzését.

Nemcsak szűknek látszik, de szűk is a tér a II. és – ismét különösen – a III. emelet tájékoztatási pontja körül. Igen szerény méretű a tájékoztatási kézikönyvtár, de elegendő hely csak az egyes szakok számára van az olvasói öblökben; az általános referenz-apparátus alig fér el a katalógusok mellett. Persze, a katalógusoknak sincs elég helyük. Ezért kellett néhány szekrényt az üvegfal elé tolni (rontva az esztétikai benyomást), ezért nem lehet a kihúzott katalógusfiókkal sehová sem leülni, ezért lehet alig hozzáférni a referenz-állomány állványa felé néző katalógusszekrényekhez. Föltétlenül ki kell valamit találni e probléma megoldására, annál is inkább, mert ezen a kis területen folyik az olvasó és a tájékoztató könyvtáros kommunikációja is; a zsúfoltságot tovább fokozza, hogy a szintre érkező és távozó olvasóknak jelentkezniük kell e ponton.

A raktár kicsiny. Kicsiny lenne akkor is, ha felébe nem költözött volna be a levéltár. Itt világlik ki leginkább, hogy a szakmai program nem vette kellőképp tekintetbe a könyvtár adottságait. A IV. emeleten levő raktárba csak a periodikumok visszamenőleges évfolyamai és a nagyalakú könyvek férnek be, s a III. emeleti, eredetileg olvasói övezetnek szánt területet kellett raktárként hasznosítani, – amit persze csak egy kordon választ el az olvasók jövés-menésétől. Elgondolhatók az ellenőrzés nehézségei. Pedig hajlamunkra a nagy közművelődési könyvtárak raktári kapacitásának alulméretezésére *Tóth Gyula* már 1972-ben rámutatott a székesfehérvári országos könyvtárépítési konferencián.³ S tanulságul szolgálhatott volna a jó emlékű *Szönyi László* merész tette is: a miskolci Megyei Könyvtár alapozásakor kihányt földet – a terv ellenére – nem engedte visszatemetni, hanem az így nyert területtel a raktár befogadóképességét növelte meg.

Biztosan segítenek némiképpen néhány különgyűjtemény raktározási gondjain a rizalitok: az ezekben levő helyiségekkel szemben az az aggályunk, hogy nem kapcsolódnak szervesen sem a raktári, sem az olvasói terekhez: csak izoláltan és csak könyvtárosi felügyelet mellett működhetnek. Igaz, hogy e különgyűjteményi helyiségekbe könyvtárosi munkahelyek is települtek.

Az imént említett székesfehérvári konferencián elhangzott egy másik figyelmeztetés is, *Bezerédy* István szájából.⁴ Ő mondta ott, hogy nagy, országrészre kiható jelentőségű könyvtáraink esetében alaposan át kell gondolnunk, milyen – többek között a munkahelyek méretezésére vonatkozó – következményekkel és igényekkel jár ez a szerepkör. Szegeden is le kellett vonni, ha utólag is, a következtetéseket: egy sor, eredetileg kutatószobának szánt helyiséget használtak fel munkahelyként (módszertani osztály, gazdasági hivatal stb.), sőt egy I. emeleti helyiség nyelvi laboratórium helyett olvasószolgálati munkaszoba lett. (A műhelyek alapterületének méretezésekor sem látszottak még igazán a szükségletek; ezért nem férnek el teljes egészükben a technikai szolgálatok az új épületben.) Nem békült még meg az állománygyarapítási-feldolgozó osztály sem a neki jutott nagyterű irodával: az egyébként kielégítő méretű alapterületen munkahelyi minikonfliktusok játszódnak le. Lehet, hogy revideálnunk kell idevágó elképzeléseinket? Vagy a technológia menetének pontos feltérképezése után bútorzattal is megoldható a probléma? A szociális helyiségek (öltöző, teakonyha) viszont olyan aprók, hogy olyanok, mintha nem is lennének.

* * *

Sok viszontagság után készült el a Somogyi Könyvtár új székháza. Ha nem is haladtak mindig az optimális pályán az előkészületek, ha az eredményt a tanulságok hasznosítása végett szigorú kritikának vetjük is alá, ha végső sommázatként azt kell is mondanunk, nehogy ezután építendő könyvtárak mintájává váljék az épület egésze, mindezek tudatában és mindezekkel együtt elfogadjuk és nem tagadjuk meg a szegedi palotát. Mindenki – talán – okosabb 1984-ben, mint volt a hatvanas-hetvenes években, ma – talán – másképpen bonyolódna le ez a vállalkozás, s – talán – más eredményt is hozna: azonban nem tisztességes dolog a követelményeket visszamenőlegesen felállítani.

Mert mit mondanak a használók? Szeretik a könyvtárat, büszkék az épületre. A felhasznált anyagok kiváló minősége, a részletek szépsége (korlátok, világító testek stb.), a látvány változatossága megkapja őket, s a jó feliratkozás könnyen vezeti őket a számukra érdekes szolgáltatásokhoz. Igen népszerű körökben a korábbi körülményekhez képest nagyságrendekkel gazdagabb zenei szolgáltatás, a csoportos foglalkozásokat befogadó intim terekben (meseszoba, a pianóval is felszerelt zeneterem) jól érzik magukat, s – elsőként kellett volna említenünk, – azt vették észre, hogy több könyve van a könyvtárunknak, mint hitték volna. Hogy gazdagabb a kínálat különösen a szak- és ismeretterjesztő irodalomból. Hogy az új működési rend szabályainak megtanulása után kényelmesebbé vált a használat, bővültek a szolgáltatások. Az érdeklődés ennek következtében megnőtt. (Csak egy adat: az igazán vonzó gyerekrészleg beiratkozott olvasóinak száma 900-ról 2000-re emelkedett.) S meggyőződésünk, hogy a Somogyi Könyvtár nekivágott

története legújabb szakaszának, amelynek fő jellemzője minden bizonnyal az lesz, mi-képpen lehet a nagyszerű hagyományok megőrzésével és folytatásával megalapozni a következő száz év könyvtárát; a könyvtárosok munkájukkal máris megkezdték írni az első száz év történetét feltáró vaskos kiadvány⁵ második kötetét. Mindannyian szurkolunk nekik.

JEGYZETEK

- 1 GYURIS György: Épül a szegedi Somogyi Könyvtár új otthona. = Könyvtári Figyelő, 29.évf. 1983. 2.sz. 132–145.p.
- 2 URBÁN László: Levél az építészekhez a kerébkötöttek sorsa fölötti aggodalommal. = Könyvtári Figyelő, 27.évf. 1981. 6.sz. 429–431.p.
- 3 Országos könyvtárépítési konferencia, 1972. szeptember 14. Székesfehérvár. Bp. – Székesfehérvár, 1973. 78 p. TÓTH Gyula hozzászólása a 46. lapon.
- 4 Id. m. 53.p.
- 5 A Somogyi Könyvtár száz éve. Könyvtártörténeti tanulmányok. Szerk. PÉTER László. Szeged, 1984. 448 p. 49 t.

BUDAPEST TÖRTÉNETÉNEK BIBLIOGRÁFIÁJA

1981

Budapest történetének bibliográfiája 1981. Főszerk. Berza László. (Kiad. a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár) Bp. FSZEK, 1983. 560 p.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjteménye új sorozatot indított útjára a fenti címmel. A további kötetek évenként jelennek majd meg. Ez a kötet az 1963–1974 között megjelent Budapest Történetének bibliográfiája és a Budapest Gyűjtemény cédulakatalógusainak 1981. évi gyarapodását tartalmazza. A bibliográfiai rész az írott források több mint hatezer tételes jegyzéke, a második rész (Budapest képekben) a városképi változásokat rögzítő képanyag lelőhelykatalógusa, a harmadik rész pedig (Életrajz, arckép) biográfia, s ha valakiről arckép is megjelent egy könyvben

vagy folyóiratban, akkor ez is szerepel a tétel leírásában. A bibliográfia nemcsak a kutatók számára hasznos segédlet, hanem az egyszerű érdeklődő is kedvére böngészhet benne.